

บทบาทของนัฟพากษา

ไคกลาวในบทที่ 1 ถึงความหมายของนัฟพากษา งาน และความสำคัญ
ของนัฟพากษามาแล้ว ในบทนี้จะไคกลาวถึงลักษณะส่วนตัวของนัฟพากษา ทั้งในทาง
ทฤษฎี และในทางความเป็นจริง ไคกลาวคือ ทกประเทศที่กระบบยอมของการนัฟพาก-
ษาที่ดีที่สุด ปฏิบัติหน้าที่ของตนไคดีที่สุด และไคคง เป้าหมายหรือทฤษฎีไว้ว่า บุคคล
ผู้เป็นนัฟพากษาจะคง เป็นผู้มีคุณสมบัติเช่นไร ควรจะประพฤติปฏิบัติตนอย่างไร ไม่ว่า
ในขณะที่อยู่ในหน้าที่ หรือชีวิตปกติประจำวัน จึงจะเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งอัน เป็น
ที่เชื่อถือ และไว้วางใจของประชาชน และสิ่ง เหล่านี้ไคกลอนำมา เป็นโครงสร้างและ
หลักการในการบัญญัติกฎหมาย เกี่ยวกับการคัดเลือกนัฟพากษา ให้เหมาะสมและสอดคล้อง
คลอกับระบบ และความต้องการของคนส่วนใหญ่ในประเทศนั้น ๆ

ก. นัฟพากษาในทัศนะต่าง ๆ

ประมวลกฎหมายอาญายุติที่ทันสมัยฉบับแรกของโลก ในสมัยของพระเจ้าชาลส์
ที่ 5 แห่งราชวงศ์ แอฟเนิร์ก แห่งราชอาณาจักรโรมัน ไคบัญญัติขึ้นในปี พ.ศ.
2076 ในมาตราแรกของประมวลกฎหมายนี้ ไคบัญญัติเกี่ยวกับการคัดเลือกนัฟพากษา
ว่า "ในศาลอาญาทั้งปวงจักต้องจักใหม่มีนัฟพากษา ลูกชน และจาศาล ปฏิบัติหน้าที่
ไคยคัดเลือกจากบุคคลที่มีศีลธรรม เกียรติศักดิ์ รอบรและเจนจัก เทาที่จะพึงหาไค
ในท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อว่าศาลอาญาจักปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และอาญา

¹วิสาร พันธนะ และ ธนินฐา ชรรมาชีวะ, "คุณสมบัติตุลาการ,"
กฎหมาย (พฤษภาคม - มิถุนายน 2520):47-48

ประธาราษฎร์ จักไต่รับความยุติธรรมโดยฉันทนาคัน" เป็น เวลากว่าสี่ศตวรรษ
 มาแล้วที่นานาชาติต่างก็ปรารถนาที่จะหาบุคคลซึ่งมี "ศีลธรรม เกียรติศักดิ์
 รอบร และ เจนจิต" ที่สุด เพื่อปฏิบัติหน้าที่สำคัญในการพิจารณา เพื่อบรรเทาทุกข์
 อาจเป็นที่สงสัยว่า คุณสมบัติพื้นฐาน คือ ความมีศีลธรรม เกียรติศักดิ์ ความ
 รอบร และ เจนจิต จะ เปลี่ยนแปลงหรือไม่ แต่สิ่งที่ยังไม่แน่ใจอีกก็คือว่า คุณสมบัติ
 เหล่านี้หมายถึงอะไร อาจจะเป็นความพิพากษาจึกของรอบรกฎหมายอย่างลึกซึ้งใน
 กฎหมายทุกสาขา นอกจากนั้นก็ยังมีของรอบรในเรื่องศาสตร์อื่น ๆ โดยกว้างขวาง
 เป็นคนว่า จิตวิทยา สังคมวิทยา จิตเวช แพทยศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ บัญชี
 เป็นต้น หรืออาจจะเป็นความพิพากษาคอร์จึรอบรในวัฒนธรรมทั่ว ๆ ไป นอกเหนือ
 ไปจากความรู้นในวิชาชีพแท้ ๆ ของตน อย่างไรก็ตามเป็นที่ยอมรับกันว่า ผู้พิพากษา
 ควรอยู่ในฐานะที่เป็นกลางโดยเด็ดขาด เพื่อว่าจะไม่เกิดอคติทางการเมือง วรรณะ
 หรือศาสนา ผู้พิพากษาคอร์มี หิริ โอบิปะปะ เป็นผู้ใหญ่ พอจะตัดสินและทบทวน
 ที่จะรับฟังความคิดเห็นและความเป็นไปใหม่ ๆ ทั้งต้องมีขันติ ไม่ควรเชื่ออะไ
 ง่าย ๆ และจะเป็นที่น่ายินดีมากหากว่าผู้พิพากษาทุกคนมีความเฉลียวฉลาด ฉับไว
 และอารมณ์ไม่หวั่นไหว โดยไม่คำนึงถึง เหตุการณ์ในชีวิตส่วนตัว ผู้พิพากษาจะ
 ต้องมีความรู้สึกมั่นคงในอาชีพ และความก้าวหน้าของตน แต่มิได้หมายความว่า
 ขาดความทะเยอทะยาน โดยสรุป ผู้พิพากษาในอุดมคติก็คือบุคคลซึ่งหาได้ยากยิ่ง
 ในโลกนี้ แมกระนั้นก็ตาม ในโลกก็เคยมีและยังมีผู้พิพากษาที่ดีอยู่ จึงเป็นการ
 สมควรที่จะไต่ศึกษาวิธีการต่าง ๆ ในแง่ทฤษฎี ซึ่งอาจจะอำนวยให้เราได้
 ผู้พิพากษาที่เหมาะสมที่บุคคลจะพึง เป็นได้

เป็นที่ยอมรับกันว่า ผู้พิพากษาที่ดีนอกจากมีความรู้ดีแล้ว ยังต้องมี
 ความประพฤติที่ตามวิสัยของบุคลากรควย ซึ่งเรียกกันว่า จรรยาบุคลากร¹

¹ บัญญัติ สุวัระ, "จรรยาบุคลากร," บรรยายในการอบรมผู้ช่วย
 ผู้พิพากษาวันที่ 22 ณ หองอบรม กระทรวงยุติธรรม, 10 สิงหาคม 2525

จรรยาบรรณการ (Canons of Judicial Ethics)

ข้อ 1. การปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษา เป็นการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับระหว่างรัฐกับบุคคลภายในรัฐ มีความเกี่ยวข้องของสัมพันธ์กับคุณธรรม กฎหมาย หน้าที่ความ พยาน ลูกขุน และผู้เข้าฟังการพิจารณา

ข้อ 2. ศาลเป็นผู้ให้ความยุติธรรมแก่ประชาชน การปฏิบัติหน้าที่ของศาลต้องกระทำโดยรวดเร็ว ระวังมิให้ผู้พิพากษาจะต้องคำนึงถึงกฎข้อบังคับระเบียบปฏิบัติของศาลและประโยชน์ของสังคม

ข้อ 3. ผู้พิพากษาต้องสนับสนุนและอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ

ข้อ 4. ผู้พิพากษาต้องไม่กระทำสิ่งที่ไม่สมควร ไม่กระทำการละเมิดต่อกฎหมาย และต้องปฏิบัติหน้าที่ให้พ้นจากข้อจำกัดที่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติหน้าที่และความประพฤติส่วนตัว

ข้อ 5. ต้องมีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ เพียรค้นคว้าหาความจริง เสมอ มีความสนใจและพยายามที่จะค้นหาความจริง มีความอ่อนโยนรู้จักผ่อนผันผ่อนยาว

ข้อ 6. มีความซื่อสัตย์เข้มแข็งต่องานในหน้าที่

ข้อ 7. ต้องทำงานด้วยความซื่อสัตย์ รวดเร็ว และตรงต่อเวลา

ข้อ 8. ต้องคอยกวาดล้างระบอบการปกครองที่ไม่ดี เจาหน้าที่ศาลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับผู้พิพากษาในศาลเดียวกันหรือต่างศาลกัน เพื่อความสะอาดของคุณธรรม และความรวดเร็วของคดี

ข้อ 9. ต้องให้เกียรติแก่ลูกขุน พยาน และผู้เข้าฟังการพิจารณาในศาล

ข้อ 10. ต้องเอื้อเฟื้อและทำให้เจ้าหน้าที่ศาลเอื้อเฟื้อแก่ลูกขุน พยาน ผู้พิพากษา หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับศาลโดยให้คำแนะนำหรือคัดค้าน

ข้อ 11. ถ้าพนักงานอัยการหรือทนายความประพฤติปฏิบัติไม่ถูกต้องควรคัดค้านให้แก้ไข หากไม่ใคร่ควร เสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อสอบสวนทางวินัยต่อไป

ข้อ 12. การใช้อำนาจแต่งตั้งบุคคลในคดี เช่น ตั้งทนาย ผู้รักษาทรัพย์ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้คัดสิน ผู้ปกครอง ผู้อนุญาต ฯลฯ ควรพิจารณาถึงความเหมาะสม ความสามารถ ความยุติธรรม โดยไม่เอาข้างฝ่ายใดหรือทำเพื่อประโยชน์ส่วนตน หรืออุกฉกรรจ์โดยอิทธิพลภายนอก และในการกำหนดค่าตอบแทนของพอสสมควรแก่หน้าที่ การงานที่ได้รับแต่งตั้ง

ข้อ 13. ไม่ควรพิจารณาคดีที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด เช่น เป็นญาติ หรือคดีที่ความหรือบุคคลภายนอกมีอิทธิพลต่อคน

ข้อ 14. ไม่โอนเอาไปกับความคองการของผู้อื่น ไม่เห็นแก่ชื่อเสียง อิทธิพลของใคร และไม่หวั่นไหวต่อคำวิจารณ์ที่ขาดเหตุผล

ข้อ 15. ไม่ทะเลาะโต้เถียงกับนายความ ไม่ขัดจ้งหะนายความใน ขณะที่กำลังถามพยาน การ เขาแทรกในคดีอาจทำได้เพื่อให้คดีรวดเร็วและให้ไต่ความ ชัดแจ้ง แต่ต้องทำด้วยความรอบคอบ เพราะจะทำให้ความคิกเห็นหรือคำคัดสิน เปิด แฉก ก่อนกำหนด

ข้อ 16. การพิจารณาค่าชอฝ่าย เดียวต้องให้ โอกาสแก่ความอีกฝ่ายหนึ่ง ไ้คดี โอกาสคัดค้าน และไต่สอบให้ไต่ความจริง เสียก่อน เว้นแต่กรณีที่จะ เน้นหา เสีย มีไต่

ข้อ 17. ไม่ควรให้ข่าวสารหรือให้สัมภาษณ์ในเรื่องที่จะมีผลกระทบกระ เทือน ต่องานในหน้าที่

ข้อ 18. ไม่ควรปล่อยใ้คดีล่าช้า เพราะนายความ เป็นเหตุ ต้องกำชับ และแนะนำนายความให้มีความสำนึกในหน้าที่ และทำให้เกิดความขยั่นขันแข็ง เร่งรีบ ในการทำงาน

ข้อ 19. การชี้ขาดข้อโต้เถียงต้อง แสดง เหตุผลให้ชัดแจ้งควความรุ สติปัญญาและความซื่อสัตย์

ข้อ 20. คำพิพากษาของศาลขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริง เป็นกรณี ๆ ไป และอยู่ภายใต้ขอบบังคับของกฎหมายจะตอง ไม่ตัดสินโดยพลการหรือตามอำเภอใจ เพราะคำพิพากษานั้นอาจ เป็นบรรทัดฐานหรือเกิดการโต้เถียงกันต่อไป

ข้อ 21. วิธีที่จะหาความยุติธรรมนั้นจะตอง เป็นวิธีธรรมดา ไม่ทำให้คน เตะ ออฉาว เป็นพิเศษ

ข้อ 22. การพิจารณาค่าข้อให้พิจารณาใหม่ให้หวัง ระวัง ถึงประโยชน์แห่ง ความของ อีกฝ่ายหนึ่งด้วย และพิจารณาถึงความยุติธรรม

ข้อ 23. ควรสั่ง เกตชอบพรอง หรือขอชดเชยของ กฎหมายหรือการใช้ กฎหมาย และให้คำแนะนำแก่ผู้มีอำนาจ เกี่ยวข้องในการแก้ไขชอบพรองนั้น

ข้อ 24. ไม่ควรทำงานอันมีผลกระทบกระเทือน เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นการแสวงประโยชน์ เป็นส่วนตัวหรือไม่

ข้อ 25. ไม่ควรประกอบธุรกิจส่วนตัวหรือซื้อและอำนาจหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริมธุรกิจของผู้อื่นใด และพึงหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดความเข้าใจผิด เช่นนั้น

ข้อ 26. ต้องละ เว้นจากการลงทุนในกิจการค้าที่มัก เป็นคดีความในศาล กรณีที่เคยทำมาก่อนได้รับตำแหน่งแล้วก็ไม่ควรทำต่อไป เนื่องจากอาจทำให้มีจิตใจ เอนเอียงในการตัดสิน

ข้อ 27. ถ้าผู้พิพากษาอยู่ในตำแหน่งผู้บริหารหรือกรรมการในบริษัทหรือจะ ได้รับตำแหน่งอื่นใดที่มักจะมีปัญหา เกี่ยวข้องกับกฎหมายซึ่งคนจะตอง เป็นผู้ขาดตัดสิน หรือกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่ ผู้พิพากษควรลาออกหรือไม่ยอมรับตำแหน่งนั้น

ข้อ 28. ไม่สนับสนุนพรรคการเมืองใด หรือผู้สมัครรับ เลือกตั้งคนใดอย่าง ออกหน้าออกตา พึงหลีกเลี่ยงการปราศรัยทางการ เมืองหรือเข้าร่วมประชุมพรรคการเมือง

ข้อ 29. ต้องละ เว้นไม่พิจารณาคดีที่ตนมีผลประโยชน์ส่วนได้เสียเกี่ยวข้อง

ข้อ 30. ในการสมัครรับเลือกตั้ง (เป็นผู้พิพากษา) จะต้องมีกระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำด้วยการให้สัญญาหรือความหวังว่าผู้ที่สนับสนุนคนจะได้รับสิ่งตอบแทนในภายหน้า ถ้าจะสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งอื่นควรจะลาออกจากตำแหน่งผู้พิพากษาเสียก่อน และถ้าประสงค์จะกลับมาสมัครรับเลือกตั้ง เป็นผู้พิพากษาก็จะต้องไม่เป็นที่สงสัยว่าในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งอื่นนั้นได้ใช้ตำแหน่งหน้าที่ หรือชื่อเสียงของผู้พิพากษาไปหาเสียง หรือกระทำเพื่อความสำเร็จของพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่

ข้อ 31. ผู้พิพากษาอาจทำหน้าที่เป็นผู้บรรยายสอนกฎหมายและเขียนตำรา โดยได้รับค่าตอบแทน เท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมายและงานในหน้าที่

ข้อ 32. ไม่ควรรับของขวัญ ของกำนัล จากคุณความ หนาวยความ หรือบุคคลอื่นที่ให้เพื่อหวังผลในคดี

ข้อ 33. ควรระมัดระวังในการเข้าสังคม พึงระวังไม่ให้เกิดข้อสงสัยว่าความสัมพันธ์ทางสังคมจะมีผลต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่

ข้อ 34. ผู้พิพากษาต้องเป็นผู้มีสติสัมปชัญญะ มีความคิดใคร่ครวญอย่างรอบคอบ ละเอียดละเอียด เพื่อ ใจเย็น ตรงต่อเวลา ปราศจากความกลัว ความโลภ ไม่หลงใหลในคำเยินยอ ไม่เอนเอียงไปกับอิทธิพลการเมืองหรือพรรคการเมือง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรมตามกฎหมาย ปฏิบัติหน้าที่ให้พ้นจากข้อกล่าวหาทั้งปวง และเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน ไม่กระทำในสิ่งที่ชักชวนหรือกระทำความกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อสนองความทะเยอทะยาน หรือเพิ่มความนิยมชมชอบ เป็นส่วนตัว

ข้อ 35. ไม่ควรอนุญาตให้ถ่ายรูปรูปหรือถ่ายทอดโทรทัศน์ในศาลขณะพิจารณาคดี เพราะทำให้เสียความศักดิ์สิทธิ์ของกระบวนการพิจารณา เป็นการรบกวนพยาน และขาดความเคารพต่อศาล เว้นแต่เป็นการเผยแพร่การทำงานของศาลในรูปแบบพิธี และอยู่ภายในความควบคุมดูแลของศาลนั้น ๆ

ข้อ 36. พิศิสาบานตนของกระทำอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ให้พยาน เห็นความสำคัญและยึดถือคำสาบานของตน ควรบันทึกคำสาบานและข้อพยาน เอาไว้อย่าง

การกำหนดข้อพึงปฏิบัติสำหรับบุพพิกษา หรือจรรยาตุลาการนี้เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับบุพพิกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจากบุพพิกษาอาจคัดเลือกมาจากบุคคลหลายเหล่าหลายอาชีพอย่างกว้างขวาง จึงต้องกำหนดแนวทางปฏิบัติและขอบเขตระแวงปฏิบัติไว้โดยละเอียดพอสมควร นอกเหนือเรื่องวินัยและกฎหมายซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องลงโทษ จรรยาตุลาการนี้เป็นเรื่องเตือนสติให้บุพพิกษาระลึกถึงและในขณะเดียวกันถ้าไม่ประพฤติปฏิบัติตามก็ถือว่า เป็นผู้ที่ไม่เหมาะสมที่จะอยู่ในตำแหน่ง และอาจเป็นที่ครหา ไม่เป็นที่ไว้วางใจของประชาชนต่อไป ซึ่งอาจมีผลถึงการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งในโอกาสข้างหน้า

¹ ในประเทศอังกฤษ มีความคิดว่าบุพพิกษาต้องมีอิสระ ไม่อยู่ภายใต้การแทรกแซงทางการ เมือง มีเงินเดือนพอ ต้องพิจารณาคดีโดยฟังคำพยานของความทั้งสองฝ่าย ไม่ฟังความนอกสำนวน คำพิพากษาต้องแสดงเหตุผล ต้องมีความประพฤติเหนือการติเตียน เป็นที่เชื่อถือได้ว่าไม่ลำเอียง โดยสรุปบุพพิกษาคงประกอบด้วยคุณสมบัติ 8 ประการ คือ

1. อิสระ (Independence)
2. ซันติและคารวะ (Patience & courtesy)
3. ภาควมมีและมีอารมณ์ขัน (Dignity & humour)
4. ใจกว้าง (open - mindedness) รับผิดชอบต่อความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องในคดี
5. ปราศจากอคติ (Impartiality)
6. ละเอียดและถี่ถ้วน (Thoroughness)
7. เห็นใจผู้อื่น (Understanding heart)
8. ส่วนึกในภาวะของสังคม (Social Consciousness)

¹ จิตติ ติงศภัทย์, "คดีเฉพาะบุพพิกษา," หนังสืองานพระราชทานเพลิงศพ นายมณี ชติวงศ์ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทางหุ้นส่วนจำกัดสำนักพิมพ์สมพงษ์, 2524),

ชั่วทั้งปวง ปีกฝนใจให้ใกล้ละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำบาป

การ เบียดเบียนตนเองนั้น อาจเข้าใจว่าเป็นเรื่อง เฉพาะคน ไม่ได้ทำให้ ผู้ใดเดือดร้อน แต่การกระทำดังกล่าวนั้นนอกจากจะทำให้ตนเอง เดือดร้อนแล้ว บางที ก็ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนไปด้วย เช่น ประพฤติคน เป็นนักดื่มสุรา นักการพนัน นักเที่ยว- ผู้หญิง แม่กระทำดังกล่าวนี้จะใช้เงินของเรา ไม่คิดโกงผู้ใด หรือผิดกฎหมายผู้ใด แต่ก็เป็นความประพฤติที่เบียดเบียนตน เพราะทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัย เสีย ทรัพย์สิน เป็นอบายมุขที่นำคนไปสู่ความเสื่อมทั้งทางจิตใจ ร่างกาย และทรัพย์สิน ทั้งยัง เป็นการบั่นทอนกำลังใจที่กำหนดไว้ว่า จะทำแต่ความดีให้เสื่อมสูญไปด้วย เมื่อ ความประพฤติในทาง เบียดเบียนตน เอง เช่นนี้ปรากฏแก่สาธารณชนแล้ว อาจจะไม่ไ้ ได้รับความไว้วางใจของคนทั้งหลายได้ แม้จะทำความดีไม่ทุจริต เบียดเบียนผู้อื่น แต่ ก็ไม่มีใคร เชื่อว่าผู้พิพากษาที่ทำความประพฤติ เช่นนี้จะสามารถให้ความยุติธรรมแก่เขาได้ ซึ่ง เป็นหลักสำคัญว่า ผู้พิพากษานอกจากจะทำตัวดี ไม่คางพรอຍ ไม่มีข้อตำหนิแล้ว เพียงเท่านั้นยังไม่พอ หากคองทำตัวไม่ให้เป็นที่ยังสงสัยของประชาชนควยว่าจะเป็นผู้ ให้ความเป็นธรรมแก่เขาได้โดยแท้จริงปราศจากอคติใด ๆ

ความมีศีลธรรม เป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่จำเป็นของผู้พิพากษา ความคิด การตัดสินใจและการกระทำขึ้นอยู่กับศีลธรรม ซึ่งจะเป็น เครื่องกำหนดบุคคลลักษณะ และทัศนคติของผู้พิพากษา และทำให้ผู้พิพากษาปฏิบัติงานควยความซื่อตรง และมีความ ยุติธรรมอยู่ในใจ¹

23. ผู้พิพากษาต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ ทั้งในวิชาการที่นำมาปฏิบัติหน้าที่ เพื่อคุ้มครองให้ความ เป็นธรรมแก่ประชาชนได้ โดยถูกต้องตามกฎหมาย และเป็น

¹Bernard L. Shientay, "The Personality of the Judge," Handbook for Judges (Flolida:The H & W. Drew Company, 1961), p. 67

²สรร เสริญ ไกรจิตติ, "จรรยาตุลาการ" การอบรมผู้ช่วยผู้พิพากษา หน้าที่ 22 ณ. หองอบรม กระทรวงยุติธรรม, 24 กุมภาพันธ์ 2525 (พิมพ์ครั้งที่)

ปัจจัยให้ถึงซึ่งความเจริญในงาน เพราะกฎหมาย และข้อพิพาทต่าง ๆ ย่อมเกิดขึ้น
 แปลก ๆ ใหม่ ๆ มากขึ้นทุกวัน นอกจากนี้ควรหาความรอบคอบหรือความรวดเร็วไปเพื่อ
 ไขประกอบในการปฏิบัติหน้าที่ และเพื่อให้เขาสังคมใดตามสมควร

¹ ผู้พิพากษา ก็เป็นคนธรรมดา ความคิดที่ผู้พิพากษาจะควรทำทุกอย่างต้อง
 เก่งมากกว่าคนอื่นทั้งหมดนั้น ทำให้คนไม่ค่อยพอใจกับการดำเนินคดีของศาลหรือผลงาน
 ของผู้พิพากษา ผู้พิพากษามักรู้สึกฉลาดตัวเอง คัดสินผิด ซึ่งกรณีเช่นนี้อาจจะเกิดได้กับ
 ผู้พิพากษาทุกคน ผู้พิพากษาจึงควรยอมรับว่าคนมีโอกาสที่จะตัดสินผิด และควรเรียนรู้
 ที่จะยอมรับสภาพเช่นนั้น แมหน้าที่ของผู้พิพากษา คือการค้นหาความจริงก็ตาม แต่ไม่ควร
 ตระหนักถึงความจริงที่ว่า โลกนี้จะไม่หลายสิ่งหลายอย่างที่คนกระทำผิด การกระทำอย่าง
 สุดความสามารถคือสิ่งที่ดีที่สุด ความรู้สึกผิดเป็นอุปสรรคต่อการสรรหาความรู้อของ
 ผู้พิพากษา เพราะผู้พิพากษาเกรงว่า หากคนควาไปมาก ๆ เขาก็จะพบว่าทำไปแล้ว
 ไม่ถูกต้องหรือผิดพลาดไป หรือเกิดความผิดก็ควรไม่ยอมรับฟังคำชี้แจงหรือเหตุผลอื่นใน
 เรื่องที่ตัดสินไปแล้ว ความจริงผิดหรือถูก (Right or Wrong) เป็นเรื่องของ
 ความเห็น คำตัดสินของศาลอาจถูกกลับหรือแก้ไขโดยศาลสูงก็ได้ ถ้าคิดว่าความเห็น
 ของคนไม่อาจเปลี่ยนแปลงแล้วก็ไม่จำเป็นต้องมีศาลสูงไว้ ผู้พิพากษาไม่ควรกังวลว่า
 คนจะทำสิ่งผิดพลาดหรือคิดว่าคนคงจะทำได้ เมื่อพบความบกพร่องควรที่จะเผชิญด้วย
 ความซื่อสัตย์และความจริง ความเห็นของผู้พิพากษาก็เหมือนกับกฎหมายที่ไม่หย่อนนิ่ง
 อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคมและกาลเวลา เวลาที่ผ่านไปย่อมเพิ่มพูน
 ประสบการณ์ ความสามารถและความเจริญทางปัญญาของผู้พิพากษามากขึ้น ทั้งนี้ต้อง
 อาศัยการ เรียนรู้อย่างตลอดเวลา และต้องพิจารณาถึงความถูกต้องของความผิดความเชื่อ
 เกา ๆ เปรียบเทียบกับในปัจจุบัน การที่ผู้พิพากษาเปลี่ยนแปลงความเห็นไม่ใช่เรื่อง
 เสียหาย หรือเป็นบาปที่ก่อให้เกิดโทษ แต่การยอมรับความผิดพลาดเป็นการแสดงออก

¹ Charles M. Merrill, "Some reflections on the
 business of Judging," Handbook for Judges (The American
 Judicature Society, 1975), pp. 65-69

ถึงความเจริญเติบโตของปัญญาของผู้พิพากษา โดยสรุปแล้ว ผู้พิพากษาจะต้องเป็นผู้ที่
ตระหนักว่าตนเองอาจผิดพลาดได้ และสามารถเผชิญกับความผิดพลาดได้อย่างซื่อสัตย์
ต้องยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ เพราะจะช่วยพัฒนาความคิดให้ก้าวหน้าขึ้น

14. ผู้พิพากษาต้องอยู่ในระเบียบวินัยและมารยาทอันดีงาม ตามพระราช-
บัญญัติข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. 2521 โดยมีบัญญัติเรื่องระเบียบวินัยไว้ในมาตรา
49 ถึง มาตรา 61 ผู้พิพากษาจะต้องปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัด ส่วนเรื่องมารยาทนั้น
ของระวางกิริยาและวาจาให้เป็นไปโดยสุภาพ จะกล่าวถึงคัมภีร์ธรรม จะซักถามพยาน
หรือคัดค้านความควรใช้ส่วนวินัยหรือที่สุภาพ ขณะพิจารณาคดี อาจจะไต่ถามกิริยาวาจา
ของพยาน ของคู่ความหรือของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องในคดี ไม่เป็นที่พอใจ ควรออกสันโดษ
ไม่แสดงกิริยาวาจาที่ไม่สุภาพ ถ้าจะต้องแนะนำคดี ก็ควรบอกกล่าวแต่โดยดี
ในการแสดงความคิดเห็น ถ้าเกิดขัดแย้งในคณะผู้พิพากษามาด้วยกัน ไม่ควรชี้ค้ำเอาแต่
ความเห็นของตนข้างเดียว ควรฟังเหตุผลคดีทุกเป็นประมาณ เนื่องจากต่างก็มีหน้าที่
ค้นหาความยุติธรรมด้วยกัน

25. ต้องมีความสามัคคี การปฏิบัติหน้าที่ให้โดยผลดีจะต้องรักษาความ
สามัคคีในระหว่างผู้พิพากษามาด้วยกัน และข้าราชการอื่น ๆ โดยทั่วไป เพื่อจะปฏิบัติ
ราชการหรือทำกิจการใดให้สำเร็จราบรื่น หากแตกความสามัคคีย่อมนำไปสู่ความเสื่อม
และขาดกำลังของการรวมกัน กิจการทั้งหลายก็ไม่อาจลุล่วงไปได้

ความสามัคคีอาจเกิดขึ้นได้ด้วยความประพฤติก่อนเป็นทีพอใจของกันและกัน
มีอัชฌาสัยเรียบร้อย ไม่ก้าวร้าว เกะกะ มีจิตเมตตาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่กันและกัน เมื่อ
ปลงความสามัคคีขึ้นใจแล้ว ต้องรู้จักหาอภัยเห็นขบถ เอื้อเฟื้อด้วยความรู้จักอดกลั้น
รุดอนสั้น นอนยาว และรุกรานให้อภัย เพื่อรักษาความสามัคคีให้ยั่งยืนถาวรตลอดไป

¹ สรร เสริฐ โกรจิติ, "จรรยาตุลาการ" การอบรมช่วยผู้พิพากษา
วันที่ 22 ณ ห้องอบรมกระทรวงยุติธรรม, 24 กุมภาพันธ์ 2525 (พิมพ์คัด)

² เรื่องเดียวกัน,

16. ต้องมีคุณสมบัติสุจริต ความสุจริตนี้หมายถึงสุจริตทุก ๆ อย่าง คือ สุจริตต่อหน้าราชการ สุจริตต่อชาตบ้านเมือง สุจริตต่อคนทุก ๆ คน และ สุจริตต่อตัวเองทั้งกาย วาจาใจ และความรู้สึกนึกคิดทั้งปวง คติข้อนี้เป็นหลักธรรม สูงสุดที่นักพิพากษาพึงมี

2 ความยุติธรรม เป็นคุณลักษณะสำคัญที่สุดของผู้พิพากษา ถ้าผู้พิพากษาถูกกล่าวหาว่ามีอคติ หรือความลำเอียง แล้วจะมีผลกระทบไปถึงคำพิพากษาหรือการวินิจฉัยคดี การปฏิบัติหน้าที่ต้องมีความเป็นกลางโดยให้โอกาสความทั้งสองฝ่ายโดยเท่าเทียมกัน แต่การที่จะรักษาความเป็นกลางไว้ได้เป็นเรื่องยากยิ่ง เพราะผู้พิพากษาก็เป็นปวงชน ย่อมมีประสบการณ์ของตนเอง มีการคบคากับผู้อื่น มีความเห็นทัศนคติที่เป็นของตนเอง อันมีผลต่อการปฏิบัติงานและการตัดสินใจของผู้พิพากษา ดังนั้น การวิเคราะห์ตนเอง (Self analysis) การพิจารณาตนเอง (Self scruting) ว่าตนมีความเป็นกลางหรือไม่ เป็นวิธีหนึ่งที่ผู้พิพากษาสามารถทำได้ ความยุติธรรมอาจเลี้ยวไปไกลถ้าผู้พิพากษามีอารมณ์หรือไม่ใจเป็นพอ และควนตัดสินใจในขณะที่ยังฟังข้อเท็จจริงไม่บริบูรณ์หรือตัดสินใจด้วย Common Sense ในข้อนี้วิธีแก้ก็คือ การพยายามแยกอารมณ์ออกจากเหตุผล ถึงแม้จะทำไต่ยากแต่ถ้าทำได้เป็นการให้ความยุติธรรมประการหนึ่งตามหลักจิตวิทยา บุคคลมักพยายามหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำของตน ในการตัดสินใจขาดคติ เช่นกัน ผู้พิพากษา เมื่อคิดว่าจะตัดสินใจไปในทางใดก็จะพยายามให้เหตุผลให้เห็นจริงในทางนั้น ถึงแม้จะใคร่พิจารณาอย่างรอบคอบก็ตาม แต่การตัดสินใจไปทางใดนั้น เป็นเพราะมีแรงจูงใจจากภายนอกอย่างหนึ่งอย่างใด ก็คงถือว่าเป็นการหลอกลวงต่อความยุติธรรมและต่อสติปัญญาของตน ผู้พิพากษาที่มีสติสัมปชัญญะ

1 เรื่องเดียวกัน

2 Bernard L. Shientay, "The Personality of the Judge," Handbook for Judges. (Florida: The H & W Drew Company, 1961), pp 68-72

จะต้องทำทุกอย่าง เพื่อให้คนอยู่ในความยุติธรรมอยู่เสมอ และกันตัว เองให้พ้นจากความหวังส่วนตน (Wishful thinking) การหาเหตุผลให้ตนเองในการตัดสินใจเป็นอันตรายแก่การขยายความ การเน้นถึงความสำคัญของวิถีปฏิบัติ และความสงสัยในคำตัดสินหรือความเห็นของผู้พิพากษา เป็นอันตรายมากกว่า

ในส่วนของความประพฤติส่วนตัวของผู้พิพากษา ต้องไม่เป็นที่ติเตียนหรือระแวงสงสัยแก่ผู้อื่น เช่น เคี้ยวกัน ผู้พิพากษาไม่ควรทดลองทำความชั่วโดยอ้างว่าเป็นประสบการณ์ แต่ไม่ถึงกับต้องแยกตนเอง ออกไปอยู่โดดเดี่ยวไม่สังสรรค์กับใคร ตรงกันข้ามผู้พิพากษาต้องคบหาสมาคมกับบุคคลทั่วไปเท่าที่ไม่ขัดกับการงานในหน้าที่ การสนิทสนมกับใคร แม้แต่ทนายความก็ไม่เินาคงห้าม เพียงแต่ต้องวางตนในการคบหาสมาคม ไม่เปิดโอกาสให้บุคคลบางประเภทฉวยโอกาส เสนอคน เขามา เป็นคนรับใช้สอยให้ความสะดวกต่าง ๆ เช่น ชวน เล่นการพนัน หรือชวน เที่ยวสำมะ เลินทางอื่น เพราะบุคคลประเภทนี้มักจะคอยแสวงหาผลประโยชน์จากหน้าที่การงานของผู้พิพากษาอยู่ เบื้องหลัง เมื่อมีโอกาส เสมอ บุคคลบางประเภทผู้พิพากษาจะคบไม่ได้เลย ใจแฉกที่เป็นนายหน้าวิ่งความ ขอความช่วยเหลือให้ เป็นความ จึงต้อง เขาหาทำตัวสนิทสนมผู้พิพากษา แต่ถา เป็นตัวความ เขา มาหา เพราะมีข้อขัดข้องหรืออยากระบายความในใจ โดยไม่มีนายหน้าชักนำมา ไม่มี ของกำนัล เป็น เครื่องจูงใจ ควรคอนรับอย่างสุภาพและเห็นใจ แต่ต้อง เปิด แฉกตรงไป ตรงมา ไม่มีการปฏิบัติเป็นพิเศษยิ่งกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง ไม่มีการรับรองให้ความลับสัญญา และชี้แจงให้ทราบดีว่าไม่สมควรที่จะมาพบกับผู้พิพากษานอกศาล เพราะผู้พิพากษาต้องพึ่ง ความทั้งสองข้าง

การรับของกำนัล ต้องพิจารณาให้ดี ถ้าเป็นการให้ของ เล็ก ๆ น้อย ๆ ตาม อธิษาสัยอันควรก็รับไว้ได้ แต่ถา เป็นของมีค่าหรือมีลักษณะให้ เห็นว่าให้ เพื่อประโยชน์ คอบแทน ไม่ใช่อธิษาสัยตามปกติแล้ว จะต้องปฏิเสธอย่าง เด็ดขาด ซึ่งมีหลักอยู่ว่าในใจ จริงของผู้พิพากษา เองรู้สึกหวั่นไหว เพราะของที่เขาให้นั้นหรือไม่ ถา มันคงบริสุทธิ์คืออยู่ ไม่รู้สึกสงสัยตัวเอง ไม่รู้สึกว่า จะเป็น ที่สงสัยของผู้อื่น เป็นการให้โดยเปิด แฉก ไม่ปกปิดลับ ๆ ลอ ๆ ก็ไม่มีลักษณะอันควรรัง เกียจ การให้ทอน เป็นความและหลัง เสรีจ ความแล้วอาจจะมีใ้ให้เพื่อผลในการ เป็นความก็ได้ ทั้งนี้อยู่ใน เหตุผลที่ควรหรือไม่ควร รับเพียงใจ เช่นเดียวกับที่โลกลาวมาแล้ว การอาศัยบารมีอำนาจวาสนาของผู้อื่น

จะเป็นพอลคาประชาชนหรือข้าราชการอื่นๆ ก็ไม่เป็นการอันควรทำทั้งสิ้น เพราะจะทำให้เกิดความระแวงแก่คนทั่วไป¹

นอกจากตัวเองของบริสทซ์แล้ว ขอสำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่ง ก็คือ คนในครอบครัว บุตร ภริยา พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ตลอดจนคนท่อบคอยหรือใกล้ชิดกันนั้น ผู้พิพากษาของคอยสอดส่องมิให้ไปแอบอ้างทำให้เสื่อมเสียมาถึงตัวผู้พิพากษาคอย

นอกจากนั้น สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวผู้พิพากษามากที่สุดและคนอื่นอาจพบเห็นได้เสมอ ก็คือ การแต่งกาย ผู้พิพากษาต้องแต่งกายให้ถูกต้องตามโอกาสและพิธีต่าง ๆ เนื่องจากเป็นตำแหน่งที่เกียรติสูง และมีโอกาสไต่รับเชิญให้ไปงานการต่าง ๆ อยู่เสมอ จึงต้องแต่งกาย ปฏิบัติตัววางตนมีมารยาทให้เหมาะสมกับฐานะและงานนั้น และที่สำคัญ คือ ต้องรักษาความสะอาด ไม่ควรให้เขาซาความเคารพ เพราะเหตุผู้พิพากษามีกายหรือวาจาไม่สะอาด²

กฎเกณฑ์ทั้งในหน้าที่การงานและกานส่วนตัวของผู้พิพากษาคงกล่าวมีมากมาย ทั้งบัญญัติเป็นกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับ นอกจากนั้นในคานจิตใจยังต้องมีคุณธรรมและศีลธรรมควย จึงมีคำกล่าวกันว่า ศีลวัตรของพระภิกษุมีอย่างไร มารยาทของผู้พิพากษาก็ไคแก่ศีลวัตรของผู้พิพากษานั้น³

จะเห็นไคว่าคุณลักษณะของผู้พิพากษาที่คั้นนั้น อาจมีมาแต่กำเนิดกายไคสำนักศีลธรรม ความคิ และบางสวนไคมาและทำให้สมบุรณ์ไคควยการฝึกฝนปฏิบัติไคถูกคองความจรรยาวิชาชีพ ที่บรรพคูลการยคิถือปฏิบัติกันมา ผู้พิพากษาที่คองสามารถควยควบคุมตนเอง เอาชนะใจตนเอง เป็นคนมีวินัย มีความเฉลียวฉลาด สุภาพและออนโยน

¹ จิตติ คิงส์คัทย์, "คคิเฉพาะผู้พิพากษา," หนังสือานศพนายมณี ชุติวงศ์,
หน้า 54

² สจฺริต ถาวรสุข, วิทยาการ, หน้า 542

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 548

มีความรู้ในบทกฎหมายเป็นอย่างดี และใช้สิ่งเหล่านี้ปฏิบัติงานยุติธรรมด้วยความซื่อตรง
 ไขปัญหาความเคลือบแคลงและสับสนรอบคอบ กลาหาญ เชื่อมั่นและมีเมตตา หาก
 ผู้พิพากษามีคุณสมบัติและทำไต่ดังนี้ ย่อมเป็นผู้พิพากษาในอุดมคติ และเป็นที่ต้องการของ
 ประชาชน เป็นที่เคารพนับถือและยำเกรงของคนทั่วไป¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹Bernard L. Shientay, "The Personality of the Judge," p.77

ข. ผู้พิพากษาตามความเป็นจริง

หลักการและเหตุผลตลอดจนทฤษฎี สำหรับการคัดเลือกผู้พิพากษาให้โดยบุคคลที่เปรียบพร้อมที่สุดใคกลาวมาแล้วในหัวข้อก่อน ทกระบบทกประเทศต่างก็หวังใผลลการคัดเลือกผู้พิพากษา เป็นไปตามทฤษฎีหรือหลัก เกณฑที่ตั้งขึ้นทั้งสิน แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติมักจะไมบรรลุลผลครบถ้วน กล่าวคือผลที่ได้ยังไม่เป็นที่พอใจ เนื่องจากอุปนิสัยใจคอความคิด มโนธรรมและศีลธรรมของผู้พิพากษาแต่ละคนต่างกัน สิ่งเหล่านี้ไมอาจนำมากำหนดเป็น เงื่อนไขหรือคุณสมบัติของการคัดเลือกผู้พิพากษาได้ เพราะ เป็นสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายในและอาจเปลี่ยนแปลงไปไคเสมอ ซึ่งทำให้พฤติกรรมของผู้พิพากษาแตกต่างกัน

¹ เนติบัณฑิตสภาของอเมริกาไคจำแนกผู้พิพากษาอเมริกันออกเป็นพวกต่าง ๆ ตามคุณสมบัติทั้งแท้และเลิศจนถึง ไคคุณสมบัติ

สำหรับผู้ที่มีคุณสมบัตินั้นถูกจัดไว้ 5 ระดับ คือ

1. พวกดีพรอมอย่างยิ่ง (Absolutely and supremely qualified)
2. พวกดียิ่ง (Supremely qualified)
3. พวกดีพรอมทีเดียว (Absolutely well qualified)
4. พวกดีทีเดียว (Well qualified)
5. พวกดีอยู่หรือยังดี (Qualified)

นอกจากนี้แล้วถูกจัดไว้ในพวกไคคุณสมบัติ

พวกดีพรอมอย่างยั้งนั้น ไคแก่ผู้พิพากษาที่ลเลิศ มีประวัติการศึกษากฎหมายในระดับดี เคน มีลักษณะของการ เป็นผู้นำ เมื่อเรียนอยู่ไคอุทิศตนให้ เป็นประโยชน์ในคานวิทยากรไครับ เลือคเป็นบรรณาธิการวารสารกฎหมาย และ เมื่อเรียนจบแล้ว ไครับเลือกจากผู้พิพากษาศาลฎีกา ไค เป็น เลขานุการในคานกฎหมายที่เรียกว่า Law Clerk

¹ สติชัย เ็งไชสง, "ข้อสะกิดใจจากคุณสมบัติผู้พิพากษาอเมริกัน,"

รักความสันโดษไม่ทะเยอทะยานวิ่งเต้นเพื่อรับเลือกในฐานะการเมืองใด ๆ มาก่อน ไม่สูบบุหรี่และดื่มเหล้า ไม่พูดคำหยาบ มีผลงานเป็นที่ยอมรับและไม่เคยถูกศาลสูงกลับคำพิพากษาเลย มีความเป็นอยู่อย่างสมถะและมักน้อย ไม่สะสมเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ยศฐานเขา ไม่มีเงินฝากในธนาคาร แม้จะมีความคับแค้นในทางการเงินในบางโอกาสก็ไม่ปริปากขอร้องหรือยอมรับสวัสดิการจากบุคคลอื่น ยึดธรรมเป็นที่ตั้ง มุ่งหวังแต่ประโยชน์สุขของสังคม เป็นประการสำคัญ ยึดกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นหลักอันแนบชิด ในการตีความกฎหมายต่าง ๆ อย่างมีผลอันเฉียบขาด ใฝ่ใจในวิชาการ ใฝ่เขียนตำรา และบทความและโคอิตตีความ เป็นวิทยาทานไว้มากมาย และอุทิศรายได้ซึ่งเกิดแก่การเหล่านี้ เป็นสาธารณกุศลทั้งสิ้น มีภริยาเป็นผู้คอยปรนเปรอเมตตาธรรม บำเพ็ญประโยชน์ แต่ในกุศลสถานซึ่งไม่หาผลกำไร

พวกคดียังที่จัดไว้ในประเภทที่สองนั้น ได้แก่ผู้ที่มีประวัติการศึกษาวิชากฎหมายดีเป็นหนึ่งในจำนวนหาในรอยคน ในระหว่างศึกษาโคอิตตี เวลาใช้ชีวิตความร่ำไห้เป็นสาธารณประโยชน์ เป็นฉบับที่เห็นต่าง ๆ ในวารสารกฎหมาย เมื่อจบโรงเรียนกฎหมายแล้วได้รับเลือกให้เป็นเลขานุการประจำพิพากษาศาลอุทธรณ์เป็นเวลา 1 ปี เคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นตำแหน่งแห่งกิจกรรมในพระศาสนา ไม่สูบบุหรี่ ไม่กล่าวคำหยาบ ไม่ดื่มสุราหรือของมีเมา นอกจากในโอกาสพิเศษจริง ๆ มีความรู้ในวิชากฎหมายดีมาก ตลอดระยะเวลา 15 ปี แห่งชีวิตพิพากษาเคยถูกศาลสูงกลับคำพิพากษาไม่เกินสองครั้ง มีจิตใจให้สันโดษพอสมควร มีบ้านหนึ่งหลังปลูกในที่เขามีเงินฝากในธนาคารจำนวนเล็กน้อย เป็นสมาชิกสมาคมทางศาสนาแห่งหนึ่งแต่ไม่มีตำแหน่งหรือบทบาทในสมาคม มีเมตตาธรรมสูง ไม่เห็นด้วยกับโทษประหารชีวิตและไม่เคยลงโทษประหารชีวิต ใฝ่ใจในการให้ความรู้ เป็นท่าน ใฝ่เขียนหนังสือไว้หลายเล่ม และได้เขียนบทความลงพิมพ์ในวารสารกฎหมายที่สำคัญ ๆ หลายฉบับ รายได้จากงานเขียน เหล่านี้โคอิตตี เป็นทุนการศึกษาแก่เด็ก ๆ มีภริยาเป็นคนใจบุญ เป็นสมาชิกอาสาสมัคร ทำงานเพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่นโดยมิได้มุ่งหวังในกิตติคุณส่วนตัว

สำหรับพวกคดียุทธคดีเดียว ที่ถูกจัดไว้ในประเภทที่สามนั้นได้แก่ผู้ที่มีประวัติการศึกษากฎหมายดี เป็นหนึ่งในสามของชั้น เคยทำงานเกี่ยวกับวารสารกฎหมาย

ในระหว่างที่เรียนอยู่ เมื่อเรียนจบแล้วได้รับเลือกเป็นเจ้าศาลประจำศาลชั้นคน เป็นเวลาหนึ่งปี ไม่สบายหรือ แต่มศุราเป็นบางโอกาส มีอุปนิสัยเยือกเย็นพอสมควร ใจคำหยาบเป็นบางครั้ง เมื่อถูกถากถาง มีความรู้สึกท้อใจอยู่ในระดับดี มีความคิดเห็นกว้างไกล แม้นในเรื่องอื่น ๆ นอกเหนือจากกฎหมายและแสดงออกด้วยการเขียนบทความ เคยถูกศาลส่งกลับคำพิพากษาเพียงรอยละแปด เป็นสมาชิกสมาคมแห่งหนึ่งโดยมีตำแหน่งและฐานะเป็นที่ยกย่องแก่สมาชิกอื่น มีภรรยาเป็นแม่เมศคาชกรรม ชอบอุทิศเวลาให้เป็นประโยชน์แก่สถานพยาบาลคนป่วย มีบ้านอยู่อาศัยหนึ่งหลังขนาดปานกลาง

ส่วนพวกที่สี่ที่เรียกว่า พวกที่สี่เดียนั้น ไคแกพวกที่มีประวัติการศึกษากฎหมายอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ขณะศึกษาอยู่ไม่เคยทำงานเกี่ยวกับวารสารกฎหมาย แต่ชอบทำกิจกรรมดีเป็นประโยชน์คือส่วนรวม เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว เคยเขาทำงานเกี่ยวกับกฎหมายของหน่วยงานของรัฐระดับท้องถิ่น มีความสนใจการเมืองพอสมควรโดยบางท่านเคยสมัครรับเขารับเลือกตั้งเป็นวุฒิสมาชิกระดับท้องถิ่น สบายดีและดื่มเหล้าพอสมควร การพูดจาบางครั้งมีถ้อยคำหยาบคายเจือปน มีผลงานอยู่ในระดับดี แม้คำพิพากษาในคดีบางประเภทจะถูกศาลส่งกลับบ่อย ๆ มีบ้านสองชั้นหนึ่งหลังอยู่ในละแวกชนชั้นของผู้อื่นจะกิน ชอบเปลี่ยนรถยนต์คันหนึ่งวันใหม่เสมอ ๆ มีเงินฝากในธนาคารไม่มากนัก เป็นสมาชิกสมาคมอันนอกวงการกฎหมายและชอบเขียนบทความเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไปลงในนิตยสารเป็นประจำ มีภรรยาที่ชอบมีบทบาทในการต่อต้าน (Picketing) การกระทำของฝ่ายบ้านเมืองโดยเฉพาะเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน มีรถยนต์นั่งต่างหากจากสามี

พวกที่คั่นย่อยที่สุดที่จัดไว้ในประเภทที่ห้าที่เรียกว่า คีอูนัน ไคแกพวกที่มีประวัติการศึกษาวิชากฎหมายอยู่ในเกณฑ์พอใช้ไค ขณะศึกษาอยู่ชอบทำกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องสนุกสนานบันเทิง เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วไค เขาทำงานในสำนักงานกฎหมายซึ่งมีความสัมพันธ์กัน เช่น เป็นญาติ หรือได้รับการฝากฝัง เป็นคนขยันขันแข็งในการงาน เคยสมัครเขารับเลือกตั้งและไครับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติระดับท้องถิ่น และทำหน้าที่เป็นตัวแทนราษฎรที่ดี เป็นปากเป็นเสียงแทนประชาชน มีพรรคพวกมาก ชอบงานสังคม มีมศุราชนิดพิเศษเป็นประจำ ชอบขับรถยนต์หรูหราราคาแพงจากต่างประเทศ มีบ้านหลังใหญ่อยู่ในที่ดิน เป็นของตนเองมีใหญ่หนึ่งหลัง มีภรรยาเป็นคนมีหน้ามีตาในสังคม

พวกไรค์ดสมบัติน ผู้พิพากษาที่ไรค์ดสมบัตินที่จัดไว้ เป็นพวกที่หนักใจว่า เป็นผู้ที่ไม่สมควรแก่ตำแหน่งตุลาการ พวกนี้มีประวัติการศึกษากฎหมายอยู่ในระดับค่าไคคะแนนเพียงสองสาม ขณะศึกษาอยู่ประพฤติตัวไม่เหมาะสมมักได้รับค่าค่าหนีคดียื่นขอเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว เขาทำงานกับบริษัทเอกชนหรือเป็นนายความ ไม่ค่อยทำงานเป็นหลักแหล่งชอบล่าส่อนอกกับสังคมทุกประเภท ชอบวิ่งเต้นหาเสียงใหญ่คดล่อนโดยหวังผลตอบแทนในภายหน้าในเมื่อบุคคลนั้นไคเป็นใหญ่เป็นโต พยายามแสวงหาผลประโยชน์และทรัพย์สินทุกวิถีทาง มีภริยาเป็นหญิงเจ้าสังคม ชอบเล่นการพนันและมั่วสุมในอบายมุข เป็นอาจิม

การจึกระดับของผู้พิพากษาของสหรัฐอเมริกาถึงกล่าวไคค่านึงถึงการศึกษา ความรู้ ความสามารถในหน้าที่การงาน ความประพฤติและการครองตัวตลอดจนครอบครัวและคสมรส จะเห็นว่าการเป็นผู้พิพากษาคดีที่สคนัน เป็นเรื่องยากยิ่งและมีจำนวนน้อยมากที่อยู่ในประเภทแรก ๆ เนื่องจากผู้พิพากษาเองก็เป็นปุลชนยังไม่สิ้นรักโลก โกรธ หลง ระดับของความคิดและจิตใจจึงแตกต่างกันออกไปตามปัจจัยหลายอย่างถึงกล่าวมาแล้ว สิ่งที่น่าจะแก้ไขปรับปรุงตัวผู้พิพากษาให้ดีขึ้นนอกจากความสำนึกถึงความสำคัญในหน้าที่ของตนแล้ว การช่วยเหลือควยสวัสดิการสังคมจากรัฐเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำไคให้ผู้พิพากษาคง เกียรติและศักดิ์ศรีแห่งตำแหน่งหน้าที่ของตนเอาไวไคตามที่มุ่งหวังกันไคทางทฤษฎี

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีความคิดก้าวหน้าใน เรื่องประชาธิปไตย แม้กระทั่งการคัดเลือกผู้พิพากษาก็มีการ เมือง เขามายุง เกี่ยวควยซึ่งทำไคผู้พิพากษาที่ไครับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งมีความคิดเป็นอิสระ กวางขวาง และเขาใจสังคมปรับตัวไคทันเหตุการณ์ แต่ใน เรื่องความยุติธรรมและความซื่อตรงยังไม่มืหลักประกันอันพอเพียงคังนั้น จึงมีการแก้ไขควยการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมผู้พิพากษาคันหลายแห่ง เพื่อทำการอบรมให้ไคเกิดความตระหนักถึงความสำคัญในหน้าที่และจรรยาบรรณของผู้พิพากษา ในขณะเดียวกันก็ไคความรกฎหมายควย

สำหรับนักพากษาของประเทศสาธารณรัฐเยอรมันนั้น¹ จากการศึกษาของ Wilhem Sauer ผู้เชี่ยวชาญกฎหมายอาญาและนักอาชญาวิทยาชาวเยอรมัน และเคยดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลอาญามาระยะหนึ่ง ปรากฏว่านักพากษาเยอรมัน เป็นบุคคลสุขุม หนักแน่น อารมณ์เย็น เค็นสายกลาง รอบคอบพินิจพิเคราะห์ ไม่เชื่อง่าย ถ้อยคำ ซื่อสัตย์ มีความตั้งใจดี หัว เกาไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นใหม่ ๆ และไม่คอยสนใจเรื่องราวทางวัฒนธรรม ยกเว้น เรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับวิชาชีพผู้พิพากษา นอกจากนั้นก็ยังไม่สนใจที่จะเปิดหูเปิดตาให้กว้างขวางขึ้น ซอมน้ำโคล่สืบเนื่องมาจากภาระหนักอึ้งในหน้าที่เพียงประการเดียว แต่ยังมีมาจากการขาดอิสรภาพ และความเป็นอิสระภายในตัวด้วย Dehrendorf นักสังคมวิทยาชาวเยอรมันให้ความเห็นว่า ผู้พิพากษาส่วนใหญ่ขาดความใจกว้าง ความยืดหยุ่น และการปรับตัวต่อสถานการณ์แปลก ๆ ใหม่ ๆ

ภาพพจน์ของผู้พิพากษาดัง เศสในทัศนะของ Casamayor ล้วนเป็นในทางลบ Casamayor ตำนานตรง ๆ ว่า ผู้พิพากษาดัง เศสมีความคิดอ่านอย่าง ข้าราชการพลเรือน คือเป็นคนหัวโบราณ ความมรรยาทธรรมคา ขาดความคิดสร้างสรรค์ ไม่ยอมสำรวจตนเอง เป็นบุคคลที่ยึดมั่นอยู่แต่ในหลักการ เกา ๆ สดทหาย Casamayor ก็เขียนว่า "การบริหารความยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ของกลมบุคคลถึงความมนุษยชาติ"

คำวิจารณ์หลักทั้งใน เยอรมันและฝรั่งเศส ก็คือ เรื่องความสามารถพิน ๆ ความคิดอ่านอย่าง ข้าราชการพล เรือนและขาดความคิดสร้างสรรค์ ทัศนคติเช่นนี้ส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาแต่การจัดระบบการศึกษาของตุลาการ ซึ่งในขณะที่ยังอ่านวยความรูเชิงวิชาการ อย่างกว้างขวางแก่ผู้ที่จะเป็นผู้พิพากษาคอไป แต่ก็หล่อหลอมบุคคลลิกภาพของ ผู้พิพากษาไปในทางไม่พึงปรารถนา ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์เยอรมันนายหนึ่งได้ให้

¹ วิสาร พันธนะ, ธนินธรา ธรรมมาชีวะ, "คุณสมบัติตุลาการ," คุณหา (พฤษภาคม - มิถุนายน 2520):64

ข้อสังเกตว่า ตลอดระยะเวลาที่เลขาธิการกฎหมายของท่านทำงาน เพื่อสอบ เนติบัณฑิต นั้น ต้องถกเถียงโต้เถียงหาต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของรัฐบาล เหมือนดังที่ Beradt ได้เคยชี้ว่า การศึกษาอย่างข้าราชการนั้นจะขจัดลักษณะพิเศษของบุคคลไปอย่างมาก และหลอหลอมบุคคลิกภาพจนกระทั่งนักศึกษาไว้ เอาแต่แนวความคิดตามที่รัฐพึงประสงค์ ปัจจุบันที่สำคัญที่มีส่วนรับผิดชอบต่อความสามารถนั้น ๆ และความคิดอันอย่างข้าราชการ พลเรือนของตุลาการในภาคพื้นยุโรปก็คือระบบของอาชีพ บัณฑิตกฎหมายจำนวนมาก มุ่งหน้าเข้าสู่อาชีพตุลาการ เพราะ เป็นอาชีพที่มีหลักประกันและมั่นคงดี เมื่อเปรียบเทียบ อาชีพอื่น ๆ รวมทั้งอาชีพทนายความ ในทัศนะของ Casamayor บัณฑิตกฎหมายซึ่ง เลือกระหว่างทนายกับวิชาชีพภาษา แท้จริงแล้ว เป็นการ เลือกระหว่าง ความมั่นคงกับความไม่เอาไหน ดังนั้นระบบ เช่นนี้จึง เป็นการส่งเสริมการ เลือกสรร ลักษณะกันแต่ เบื้องต้น

การพิจารณา เลื่อนตำแหน่ง วิชาชีพภาษาตกอยู่ภายใต้อิทธิพลแนวความคิดของ ข้าราชการพลเรือน เกี่ยวกับความดีความชอบโดยถืออาวุโส ระบบ เช่นนี้ส่งเสริมผู้ที่มีความ สามารถธรรมดาและไม่มีอะไรที่เด่นยิ่งกว่าที่สามารถ เป็นพิเศษ อีกประการหนึ่งการควบคุม ความล่าช้าขึ้น เช่นนี้ยังผลให้ วิชาชีพภาษามุ่ง จะใหญ่บังคับบัญชาโดยมริบความคิด เห็นของตัว เอง ยิ่งกว่าคำนึง ถึง ความถูกต้อง แท้จริง Bruggemaun เห็นว่าความไม่มีอะไร ดีเด่นนี้ เป็นสิ่งหลัก เลี่ยงกันไม่ได้ เพราะวิชาชีพภาษาอาชีพส่วนใหญ่ของการ เช่นนั้น

จำนวน วิชาชีพภาษาย่อมมีความสัมพันธ์กับตำแหน่ง หากผู้พิพากษา มีจำนวนมากแล้ว ความหมายของตำแหน่ง ก็ย่อมจะลดไป

ภาพพจน์ของ วิชาชีพภาษาที่สังเกตจากขอมูลสถิติภูมิหลังทาง ครอบครัวของ วิชาชีพภาษา ตามสถิติของฝรั่งเศสในจำนวนผู้ใหญ่กำเนิด 100 คนของ วิชาชีพภาษา เป็นผู้ พินักษาหรืออัยการ 7 คน นักธุรกิจ 25 คน ข้าราชการพลเรือน 20 คน ศาสตราจารย์ 10 คน นายทหาร 10 คน กสิกร 7 คน และทนายความ 6 คน ท่านเอง เกี่ยวกัน ใน เยอรมัน วิชาชีพภาษาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวชั้นกลาง ระดับสูงจำนวน ไม่น้อยที่นับว่าเป็น ข้าราชการพลเรือน ส่วนน้อยมากที่มาจากครอบครัวกรรมกร และ จำนวนน้อยที่นับว่าเป็น วิชาชีพภาษาหรืออัยการ ควบเหตุซึ่ง อาจสรุปได้ว่า ในคดีอาญา

"สมาชิกกึ่งหนึ่ง ของสังคมได้รับอำนาจที่จะพิพากษามหาชิกอีกกึ่งหนึ่งซึ่งไม่เคยรู้จัก"
 สาเหตุสำคัญที่แทบจะไม่มีผู้พิพากษาซึ่งมาจากครอบครัวชนชั้นต่ำก็เพราะว่า การศึกษา
 ระดับมหาวิทยาลัยในยุโรปนั้นยัง เป็นสิ่งซึ่งถูกสงวนไว้สำหรับผู้มีอันจะกินกว่าที่เป็นอยู่ใน
 สหรัฐอเมริกา

สำหรับผู้พิพากษาของอังกฤษนั้น¹ Henry Cecil อดีตผู้พิพากษาศาล
 County Court ได้รวบรวมความคิดเห็นของบุคคลหลายอาชีพและทางวัย ที่มี
 คอผู้พิพากษาอังกฤษไว้ เช่น ความเห็นของ George Orwell นักเขียนที่มีชื่อ
 ของอังกฤษ ในความเห็นเกี่ยวกับผู้พิพากษาซึ่งเขาเรียกว่า "Evil old man"
 ว่าเป็นบุคคลที่ไม่สนใจต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอกเลย มีแต่ทำหน้าที่ตีความ
 และใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและไม่ยอมรับสินบนเลย และนักเรียนจากวิทยาลัย
 แห่งหนึ่งให้ความเห็นว่า เดิมเขาเคยมีภาพพจน์ที่ดีต่อผู้พิพากษา เขาเคยเห็นว่า
 ผู้พิพากษาเป็นผู้สูงอายุที่มีความเข้าใจ และความอดทนต่อสิ่งต่าง ๆ อย่างดีเยี่ยม
 และคำพูดของผู้พิพากษานั้นถือเป็นประกาศิตทีเดียว ซึ่งภาพพจน์เหล่านั้นเขาได้รับมา
 จากการอ่านหนังสือพิมพ์ และการดูละครภาพยนตร์ แต่เมื่อเขาได้มีโอกาสได้เข้าเยี่ยม
 ชมศาล ทำให้ความเห็นของเขา เปลี่ยนไปมาก เพราะเขารู้ว่าผู้พิพากษานั้นมีจิตใจที่
 เหนียวแน่นมากโดยเขาช่างฝ่ายอัยการมักจนเห็นใจซัด ซึ่งนับว่าเป็นการไม่ถูกต้อง
 อย่างยิ่ง เขาคิดว่าถ้าผู้พิพากษาเป็นเหมือนอย่างผู้พิพากษาในโทรทัศน์ ความยุติธรรม
 ก็คงจะมีมากกว่านี้แน่ สำหรับความเห็นของนักเรียนจากวิทยาลัยนี้ฟังดูแล้วก็น่าสนใจ
 ทางฝ่ายผู้พิพากษาเหมือนกัน โดยเฉพาะผู้พิพากษาที่มั่งคั่งมาก ๆ เพราะเมื่อ
 ฟังคำพยานครบทุกปากแล้วก็จะสามารถสรุปได้ไม่แต่เพียงว่า จำเลยผิดจริงหรือไม่
 แต่จะสรุปได้ว่าถ้าผิดจริงจำเลยมีที่ท้าวจะออกไปทำความผิดอีก ถ้าได้รับการตัดสินให้
 พ้นผิดไปในคราวนี้เป็นคน แต่ Henry Cecil เอง มีความเห็นว่าในระยะยาว

¹ชวลิต อัครศาสตร์ "เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับผู้พิพากษาอังกฤษ," วารสาร-
กฎหมาย พุทธาลงกรณมหาวิทยาลัย (มกราคม - เมษายน 2521):130

ถ้าผู้พิพากษาไม่มีความ เอนเอียง ประชาชนจะได้รับความ เป็นธรรมมากกว่าที่ผู้พิพากษา จะ เอนเอียงโดยอ้าง เหตุผลว่า เพื่อคุ้มครองสาธารณประโยชน์

สำหรับประเทศไทย โดยทั่ว ๆ ไปผู้พิพากษาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตคดีเดียว แต่ก็ยังมีเสียง ร้องเรียน เกี่ยวกับความพิพากษาอบบาง เหมือนกัน และมีผู้พิพากษาเพียงไม่กี่คน เท่านั้นเอง ที่เป็นผลก่อให้เกิด เสียง ร้องเรียนดังกล่าว แต่เนื่องจากโดยปกติผู้พิพากษา ที่มักไม่ค่อยตก เป็นชาว ในขณะที่ผู้พิพากษาที่ไม่ค่อยจะตก เป็นชาว เสมอ ผู้พิพากษา ก็ เป็นเพียงปลุชนธรรมดาซึ่ง อาจกระทำผิดพลาดได้ เหมือนกัน แต่ถึง แม้จะมีผู้พิพากษาที่อาจ กระทำผิดพลาดไปบ้างก็ตาม มาตรฐานของความประพฤติในการพิจารณาคดีของ ผู้พิพากษาส่วนใหญ่ยัง อยู่ใน ระดับสูง เหมือน เมื่อครั้งที่ได้รับการ แต่งตั้งให้ เขามา เป็น ผู้พิพากษาใหม่ ๆ

ขอทบทวนผิดพลาดบางประการ เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ ของผู้พิพากษานั้นควรจะมีการ แก้ไขปรับปรุง โดยพิจารณาจากหน่วยงานที่ เกี่ยว ของ อยากรอบคอบ และการแก้ไขข้อบกพร่องที่จะทำให้ออกปรองปรองผิดพลาดดังกล่าวลดลง ก็คือต้อง แก้ไขตั้งแต่มีการ อบรมช่วยผู้พิพากษาใหม่ ซึ่งควรจะได้มีการ เคื่อนิเทศมาถึง อันตรายและความเสียหายอัน เกิดขึ้น เนื่องจากการใช้อำนาจในทางมิชอบ และโดยเฉพาะ อยางยิ่งควร เคื่อนิเทศในเรื่องการไต่ถามคดีและการปฏิบัติตนในระหว่าง การพิจารณาคดี และ ควรแนะนำการไต่ถามคดีหรือถ้อยคำที่ เหมาะสมในการพิจารณาหรือในการ เรียงคำพิพากษา และนอกจากนี้ควร เน้นถึงขอเท็จจริง เกี่ยวกับผู้มา เป็นพยานในศาลว่า พยานโดยทั่วไป โดย เฉพาะที่ขึ้นให้การต่อศาล เป็นครั้งแรก มักจะไม่ค่อยคบกับบรรยากาศของศาลนัก โดยเฉพาะ เมื่อต้องมาปรากฏตัวในคอกพยานต่อหน้าผู้พิพากษาและทนายความที่แต่ง องค์ ทรง เครื่องควย เสื้อครุยสีดำสนิท พยานบางคนมักจะมี ความตื่นตกใจจนกระทั่งให้ การไม่ถูก จึงควร เป็นหน้าที่ของ ผู้พิพากษาที่จะต้องช่วย ให้พยาน เหล่านี้คลายความตื่น เคน ลง และเพื่อให้ผู้พิพากษาที่ปฏิบัติหน้าที่ไปนาน ๆ แล้วมีความคิด ความรู้ทันโลกทันสมัย อยุ่ตลอดเวลา จึงควรให้ มีการ อบรมผู้พิพากษาในหลักสูตรพิเศษ เป็นประจำ อยุ่เสมอ ๆ และให้ หน่วยงานที่ทำหน้าที่สำคัญ เช่น อยุ่ คัง เช่นที่ปรากฏในประเทศต่าง ๆ ใน ปัจจุบัน ได้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ ให้การ อบรมผู้พิพากษาทั้ง ที่เป็นของ รัฐและของ เอกชน

แต่ประเทศไทยยังไม่มีหน่วยงานหรือสถาบันเช่นนี้ นอกจากสำนักงานส่งเสริมงาน
ตุลาการซึ่งสังกัดกระทรวงยุติธรรมเพียงแห่งเดียวซึ่งไม่สามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้
บริบูรณ์นัก

อนึ่ง ถึงแม่ว่าจะมีพระราชบัญญัติข้าราชการฝ่ายตุลาการบัญญัติวางแนวประพฤติ
ปฏิบัติและมารยาทของผู้พิพากษาไว้แล้วก็ตาม แต่คคิธรรมที่ผู้พิพากษาศรียึด เป็น เครื่อง
เหนี่ยวรั้งจิตใจยังไม่มีการประมวลไว้ เป็นหลัก เป็นฐาน ผู้พิพากษาบางท่านก็ยึดปฏิบัติ
เคร่งครัดตามทัพบรรพตุลาการ ได้ยึดถือปฏิบัติและอบรมสั่งสอนกัน เป็นประเพณีสืบต่อกันมา
แต่ก็มีผู้พิพากษาอีกหลายท่านมีความคิดเห็นนอกเหนือแปลกแหวกแนวออกไป วินัยตุลาการ
ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว เป็นเพียงข้อบังคับซึ่งผู้ละเมิดจะคงมีโทษ ยังขาดข้อบัญญัติ
เป็นแนวทางแห่งการปฏิบัติที่จะนำตุลาการไปสู่ความบริสุทธิ์ผุดผ่องโดยบริบูรณ์อยู่อีกมาก¹
ซึ่งคล้ายกับอเมริกาเมื่อก่อนปี 1924 ซึ่งเป็นปีที่ประมวลจรรยาตุลาการขึ้นใช้ ถือกัน
แต่เพียงสั้น ๆ ว่า "ผู้พิพากษาจะคงเป็นผู้มีความประพฤติดี" ซึ่งเป็นข้อความที่
ความหมายกว้างและตีความบังคับได้ไปในแง่ต่าง ๆ แมผู้พิพากษาเพียงแต่เป็นนายก
สมาคมก็หาเบสบอลลก็ถือว่ามีความประพฤติไม่เหมาะสม เช่นนี้เป็นตัวอย่าง ถ้าเรามี
หลักจรรยาซึ่งละเอียดกว่าวินัยตุลาการที่มีอยู่ในปัจจุบันไว้ให้ผู้พิพากษาทั้งหลายถือ เป็นแนว
ปฏิบัติแล้วก็มีเหตุผลน่าคิดว่าจะทำให้ผู้พิพากษาทั้งหลายส่วนนี้ในความผิดชอบชั่วดีขึ้นอีกมาก
การมีหลักจรรยาเป็นลายลักษณ์อักษรออก เผยแพร่ให้ผู้พิพากษาถือปฏิบัติและให้บุคคลภายนอก
ได้รับทราบนั้น มิใช่แต่จะให้ผู้พิพากษาบังคับใจตนเองแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ยังเป็นการ
ทำให้บุคคลอื่นรู้ว่าผู้พิพากษาศรีย่อมจะวางตัว เช่นไร อันจะยังผลให้ผู้พิพากษามีความละเอียด
รอบคอบคลาดภายนอกไม่กล้าที่จะประพฤติผิดนอกนอกทางอีกโสดหนึ่งด้วย

ภาพพจน์ของผู้พิพากษาในประเทศไทยนั้นคล้ายคลึงกับของประเทศฝรั่งเศสมาก
เนื่องจากมีระบบการคัดเลือกผู้พิพากษาที่เกือบจะเหมือนกัน กล่าวคือ ผู้ที่ได้รับการ

¹ สติชัย เต็งไชสง, "ข้อสะกิติใจจากคุณสมบัตินผู้พิพากษาอเมริกัน,"

คิดเลือกเป็นผู้พิพากษาต้อง เรียนและผ่านการสอบอย่างหนัก มีอายุครบ 25 ปี และถือว่าผู้พิพากษา เป็นวิชาชีพหนึ่ง เพราะฉะนั้นบุคลิกภาพของผู้พิพากษาจึงดูเหมือนตัดขาดจากโลกภายนอก ไม่ค่อยยอมรับความคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ และยิ่งไปนาน ๆ ส่วนใหญ่ เป็นคนที่ก้าวไม่ทันโลกหรือที่เรียกว่าหัวโบราณ¹ เป็นผู้ที่เคร่ง เครี้ยดหมกหมมอยู่กับงานในตำแหน่งหน้าที่ เนื่องจากจำนวนผู้พิพากษาในปัจจุบันน้อย เกินกว่าจำนวนคดีมาก บางครั้งจึงทำให้เกิดอารมณ์ฉุนเฉียวโกรธง่าย และมักปรากฏในขณะนั่งพิจารณาคดี คอยเสมอ ๆ ประกอบด้วยรายได้ของผู้พิพากษาในปัจจุบันไม่เพียงพอต่อการรักษา เกียรติศักดิ์ของผู้พิพากษาเอาไวได้ ทำให้ผู้พิพากษาที่คดีต้องมีความ เป็นอยู่อย่างค่อนข้าง จะแรนแค้น เทียบกับผู้พิพากษาของต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา หรืออังกฤษ ซึ่งให้สวัสดิการแก่ผู้พิพากษาอย่าง เหมาะสม เพียงพอที่ผู้พิพากษาจะตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ หน้าที่โดยมีค่านิ่ง ถึงผลประโยชน์อย่างอื่น และภูมิอกภูมิใจในตำแหน่งหน้าที่ของตนอยู่ ตลอดเวลา

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ การฝึกอบรมผู้พิพากษาอยู่ตลอดเวลาโดยสม่ำเสมอเป็นวิธีที่จะช่วยให้ผู้พิพากษามีความรู้ ความคิด เห็นและทัศนคติที่ทันต่อเหตุการณ์, คุบที่ 5 ข้อเสนอนะขอ 4